

poročilo o delu

POROČILO PEDIATRIČNE SEKCIJE V OBDOBJU 1982–1984

Pediatrična sekcija pri Zvezi društev medicinskih sester Slovenije šteje po zadnjih podatkih 361 članic. V tem mandatnem obdobju je bila glavna dejavnost sekcije usmerjena v strokovno izpopolnjevanje, saj se medicinske sestre, ki delamo na področju zdravstvenega varstva, zavedamo, da moramo sproti izpopolnjevati svoje znanje. Le tako bomo lahko uspešno sodelovali pri napredku zdravstvenega varstva na sploh. V minulih dveh letih smo skupaj z zadnjim v mandatu pripravili pet strokovnih srečanj.

Prvo je bilo že aprila 1982, ko smo strokovno izpopolnjevanje združili tudi z letno konferenco. Na njej smo podaljšali mandat dotedanjemu odboru sekcije, tako da je ostal sedež sekcije še dve leti v Mariboru. V strokovnem delu smo obravnavali okulistične teme in zobni karies.

Naslednje strokovno srečanje je bilo 20. oktobra 1982 v Kranju. Gostoljubnost nam je nudil Socialno medicinski in higienski zavod Gorenjske. Obravnavali smo delo medicinske sestre v vzgojnovarstvenih organizacijah ter si ogledali tudi otroški vrtec in jasli.

Tretjič smo se zbrali 21. aprila 1983 v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani. Program je bil namenjen obravnavi področja otroške kirurgije. Teme so bile zelo zanimive in tudi primerno dopolnjene z različnimi audiovizualnimi sredstvi. Obravnavali smo pet različnih strokovnih tem: medicinski in administrativni sprejem bolnika v enoto za intenzivno terapijo, izkušnje z »odpiranjem bolnišnice navzven«, zdravstvena nega in zdravljenje otroka s kraniocerebralno poškodbo, pomen fizioterapije pri zdravljenju dihalne stiske otroka in izkušnje iz enot za intenzivno terapijo otrok v Veliki Britaniji.

Jeseni pa smo pripravili dvodnevno strokovno srečanje v Ortopedski bolnici Valdoltra. Srečanje je bilo namenjeno organizacijskemu in strokovnemu delu in je trajalo dva dni. Obravnavali smo tudi delovni program sekcije za leto 1984 ter se dogovorili, da se bo po izteku mandata preselil sedež sekcije iz Maribora v Ljubljano.

V strokovnem delu nam je prim. dr. Franc Bizjak spregovoril o stopenjski diagnostiki in terapiji deformacij hrbtenice. Ogledali smo si tudi tamkajšnjo bolnišnico. Zlasti pristrčen je bil kulturni program, ki so nam ga pripravili mali bolniki.

Ob koncu mandata smo strokovni del namenili aktualnemu problemu prehrane dojenčka do šestega meseca starosti.

Predaval je vodilni slovenski pediater prof. dr. Leo Matajc, dr. Ljubica Brus pa je govorila o juvenilnem diabetesu.

Kot ste lahko razbrali iz poročila, sta datuma naših srečanj sovpadala spomladi s svetovnim dnevom zdravja, jeseni pa s tednom otroka. Tako smo s strokovnim izpopolnjevanjem hkrati poudarili svoje poslanstvo kot zdravstveni delavci, še zlasti pa našo skrb za zdravje otroka.

Pediatrična sekcija je bila ustanovljena predvsem za strokovno izpopolnjevanje in povezovanje članic. Čeprav stanovska vprašanja sodijo v okvir društva medicinskih sester, smo v našem odboru obravnavali nekatera aktualna vprašanja. Pred vsakim strokovnim srečanjem smo imeli več sestankov ožjega odbora, ob poteku le-teh pa se je sestel še razširjeni odbor ter razpravljaj o vprašanjih, kot so med drugim usmerjeno izobraževanje in pripravnštvo. V zvezi z usmerjenim izobraževanjem smo pripravili naša stališča, ki smo jih posredovali Izobraževalni skupnosti za zdravstveno usmeritev. Glede pripravnštva se sedaj oblikujejo programi in tudi to bo naloga novega odbora, da aktivno sodeluje.

Udeležba na naših srečanjih je bila v povprečju sicer zadovoljiva, vendar pa moramo opozoriti na upadanje števila udeležencev proti koncu mandatnega obdobja. Očitno se je tudi pri nas začelo kazati pomanjkanje sredstev za strokovna izpopolnjevanja zdravstvenih delavcev, kar bo prav gotovo imelo negativne posledice.

Ker se naša sredstva od kotizacije zbirajo pri Zvezi društev medicinskih sester Slovenije, ob tej priložnosti sporočamo, da imamo na razpolago 79.804,40 din. Celotno finančno poročilo je bilo posredovano v finančnem poročilu ZDMSS za leto 1983.

Strokovna srečanja smo pripravljali v raznih slovenskih krajih in zdravstvenih ustanovah in povsod so nam pomagali pri organizaciji in nas gostoljubno sprejeli. Ves čas smo dobro sodelovali z Zvezo društev medicinskih sester Slovenije in matičnimi društvi medicinskih sester v posameznih krajih, kjer smo prirejali strokovna srečanja.

Za novo predsednico sekcije je bila izvoljena višja medicinska sestra **Veronika Kunstek-Pretnar** (Univerzitetni klinični center, Pediatrični oddelek kirurških strok, Ljubljana), ožji odbor sekcije sestavljajo še: **Cilka Potokar**, namestnik predsednika (Zdravstveni dom Ljubljana-Moste), **Jožica Bračun**, tajnik (Univerzitetna pediatrična klinika), **Rezi Krašovec** (UKC – Pediatrični oddelek kirurških strok), **Stanka Kregar** (Univerzitetna klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja), **Angela Peterka** (Mestna otroška bolnišnica, Ljubljana) in **Majda Anžur** (Otroški dispanzer ZD Ljubljana-Center); v širšem odboru pa so: **Manja Pašek** (Zdravstveni dom Maribor), **Ivica Brumec** (Otroški oddelek Splošne bolnišnice Maribor), **Marija Babič** (Šolski dispanzer Zdravstvenega centra Ptuj), **Nada Ivanc** (Zdravstveni dom Murska Sobota), **Elizabeta Lajler** (Neonatalni oddelek Zdravstvenega centra Celje), **Marjeta Košnjek** (Splošna bolnišnica Jesenice), **Milena Osojnik** (Splošna bolnišnica Slovenj Gradec), **Jožica Mikec** (Splošna bolnišnica Novo mesto), **Irma Nerljak** (Otroški dispanzer Zdravstvenega doma Koper) in **Marica Bohinc** (Vzgojno varstvena organizacija Kranj).

Tako smo zastavljeni program lahko v celoti izpolnili. Ob koncu mandata se vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, lepo zahvaljujem, novemu odboru pa želim uspešno delo.

Manja Pašek, predsednik sekcije

strokovna srečanja

NOV ODDELEK ZA HEMODIALIZO V PTUJSKI BOLNIŠNICI

Na dan svetovnega dneva zdravja 1984 je ptujška bolnišnica slavila pomembno delovno zmago. Sobota, 7. april bo ostal pomemben mejnik ob 110-letnici obstoja bolnišnice, ko so svečano predali namenu nov oddelek hemodialize.

Svečanosti se je udeležilo veliko število vabljenih gostov, med njimi: Borut Miklavčič, predsednik Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo, predstavnik nefrološke sekcije pri Slovenskem zdravniškem društvu, dr. Viktor Volčjak, predstavniki zdravstvenih centrov Velenje in Koprivnica, ugledni družbenopolitični delavci, številni nekdanji sodelavci ptujške bolnišnice in drugi.

V uvodnih besedah nam je dr. Lojze Arko orisal zgodovinsko pot bolnišnice in med drugim povedal:

»Povrniti človeku zdravje, vrniti ga na delovno mesto, ustvariti človeku ob bolezenskem stanju kolikor mogoče znosno življenje, to je tisto, kar nas po Potrču zavezuje. Skupno lahko ugotovimo, da je pot razvoja ptujške bolnišnice – pot velikih naporov, prizadevanj, pa

tudi odrekanj kolektiva, da bi se ustanova, kar najbolj približala dosežkom sodobnega zdravljenja«.

»Zdravljenje s hemodializo se je v Sloveniji pričelo že leta 1970. Danes imamo že 10 centrov za dializo, v katerih zdravimo okrog 400 bolnikov. Zaradi naraščanja števila bolnikov z ledvično okvaro, potrebujemo mrežo dializnih oddelkov. Prepričan sem, da bo dializni oddelek v Ptujju prinesel mnogo svežine in tudi napredek ne samo nefrologiji, ampak tudi drugim medicinskim strokam. Zdravstveni delavci, ki bodo delali v dializnem oddelku,

Doc. dr. Jože Neudauer, predstojnik internega oddelka: »Želja, da ustanovimo hemodializni oddelek, se nam je uresničila leta 1979...«

bodo morali dodatno širiti znanje o preprečevanju akutnih okvar ledvic, o medicinskih posegih in uporabi zdravil pri bolnikih z zmanjšano funkcijo ledvic, operacijskih posegih in podobno. Svojo dejavnost bodo morali razumeti široko in delati preventivno, saj bi vsaj pri 25 odstotkih bolnikov, ki so v programu hemodialize, bilo mogoče preprečiti razvoj kronične okvare ledvic ali pa ga vsaj za dalj časa odložiti. To pa za posameznika veliko pomeni, prav tako pa tudi za celotno družbo, tako z vidika delovne sposobnosti kot tudi s stališča stroškov, ki jih tako zdravljenje zahteva.

Vendar zdravljenje s hemodializo ni edina metoda zdravljenja za bolnike, ki jim odpovedo ledvice. V Sloveniji je zaenkrat razvita le še transplantacija od živega dajalca. Naloga nas vseh pa je, da se v Sloveniji razvije tudi transplantacija kadavrskih ledvic kot redna metoda zdravljenja bolnikov, ki so danes vezani na hemodializo. Pričakujem, da bi ob ustreznih zavzetosti vseh odgovornih zdravstvenih in drugih delavcev za vzpostavitev programa kadavske transplantacije v treh letih lahko dosegli to, da ne bi več naraščalo število bolnikov na dializnih oddelkih.

Prav v tem času na Republiškem komiteju za zdravstveno in socialno varstvo in v Izvršnem svetu Slovenije pripravljamo predlog zakona o odvzemu in presaditvi delov človeškega telesa v zdravstvene namene,« je sklenil svoje misli Borut Miklavčič.

V nadaljevanju slovesnosti so govorili še: predstavnik nefrološke sekcije pri Slovenskem zdravniškem društvu in Ivan Kramberger, ki je ptujski bolnišnici **podaril dva dializna aparata Dracke Willock**. Delavci bolnišnice so se za to človekoljubno in humano dejanje Ivanu Krambergerju, našemu zdomcu skromno oddolžili s sliko panorame Ptujja.

»Zahvaljujem se za to darilo, ki je obenem prvo. Naši domovini sem podaril že 41 dializnih aparatov, od tega Sloveniji šest. Ptujsko bolnišnico cenim, ker v njej človek še nekaj pomeni. Tu je še vedno tako želen odnos do bolnika kot človeka, v velikih bolnišnicah pa je bolnik le še številka.« – je zaključil Kramberger.

Dva od osmih hemodializnih aparatov je ptujski bolnišnici podaril zdomec Ivan Kramberger

Dr. Viktor Volčjak, ki je leta 1939 svojo poklicno bolniško pot pričel na Ptuj, je obudil spomin na delovni dan zdravnika sekundarija pod mentorstvom dr. Aleksandra Kuharja. To je bilo pred 44 leti, ko je bogatil »železno glavnico« za kasnejše hude čase. Iz te glavnice je črpal neizmerno znanje, ki ga je potreboval kot graditelj in ustanovitelj bolnišnice Franja. Pozdrav udeležencem je takole sklenil:

»Delam na takem delovnem mestu, kjer imam vpogled v celotno dogajanje v zdravstvu. Žal ugotavljam, da se število obiskov v osnovnem zdravstvenem varstvu in v specialistični dejavnosti večja. Ljudje ne iščejo toliko zdravja kot pravico iz invalidsko-pokojninskega zavarovanja, kar jaz imenujem 'medicinska filatelija'. Če pa se spomnim še administrativne poplave v zadnjem času, se resno sprašujem, kaj bo nove generacije zdravnikov in druge zdravstvene delavce vodilo v prihodnje!«

Še preden je najstarejši bolnik, soustanovitelj in sodelavec Franc Flegar, svečano odprl dializne prostore, je predstojnik internega oddelka ptujске bolnišnice doc. dr. Jože Neudauer predstavil novo pridobitev:

»Nam delavcem na dializi bolnišnice in bolnikom so ti prostori v primerjavi s prejšnjimi prava udobnost, čeprav bodo poznavalci te službe gotovo še imeli pripombe. Najvažnejše za nas je, da imamo odslej možnost ločeno dializirati bolnike brez Au antigena, in tiste, ki so pozitivni, in tako preprečevati okužbe bolnikov in osebja.

Za izvajanje dialize imamo osem aparatov, od tega enega z bazenom za vodo, katerega lahko tudi premeščamo na oddelek intenzivne nege in terapije za izvajanje hemodialize.

Želja iz leta 1976, da ustanovimo hemodializni oddelek, se nam je uresničila leta 1979, dotlej pa so se naši bolniki morali voziti na dializo v Klinični center v Ljubljano. Že takrat so prevozni stroški znašali toliko, kolikor je stala dializa, če ne upoštevamo naporov bolnikov, ki so vožnjo v Ljubljano in nazaj težko prenašali. 14. aprila 1979 smo izvedli prvo dializo v ptujski bolnišnici in to našemu sodelavcu.

Od takrat je naraščalo vsako leto število bolnikov in tudi število dializ.

Leto	število bolnikov	Število hemodializ
1979	5	231
1980	7	707
1981	14	1.094
1982	15	1.402
1983	20	1.757
1984 (do 6. 4.)	21	575

Skupno število bolnikov na dializi je danes:

- 10 z območja ptujske zdravstvene skupnosti
- 1 z območja Slovenske Bistrice
- 10 iz sosednje republike - Hrvaške.

Vsi, ki ste danes tu, ste nam dali moralno podporo in spodbudo za nadaljnje delo na odelku za hemodializo. Novi oddelek pa je upanje tudi za vse tiste ledvične bolnike, ki jih sedaj zdravimo z zdravili in dieto, ter jim grozi dokončna okvara ledvic, dokler ne bo medicinska znanost pri nas pomagala bolj množično s transplantacijo ledvic.«

Verica Turk

OBVESTILO O IZOBRAŽEVANJU DIETETIKOV NA VIŠJI STOPNJI V ZAGREBU

Prof. dr. Ratko Buzina iz Zagreba nas je osebno opozoril na izobraževanje dietetikov, ki ga bodo organizirali v študijskem letu 1984/85 na Šoli za medicinske sestre in tehnike na Medicinski fakulteti v Zagrebu. V prvem študijskem letu bo organiziran samo študij ob delu.

Cena za prvo leto študija ob delu znaša 35.000 din. Pred začetkom študija bodo morali vsi kandidati opraviti izpit iz fizike, kemije in biologije. Obseg snovi za pripravo na izpit je zajet v Priročniku za kvalifikacijski izpit, ki ga kandidati lahko dobijo na šoli v Zagrebu. Lahko ga naročijo tudi po pošti, tako da predhodno nakažejo na žiro račun šole - 30102-603-12227 - 500 din. Dobijo lahko tudi prijavo za vpis, ki stane 30 din. V kolikor bi želeli še dodatne informacije o poteku šolanja, se lahko obrnejo neposredno na šolo (telefon: (041) 275 450).

Naš program za izobraževanje dietetika še ni toliko izdelan, da bi ga lahko izvedli pred študijskim letom 1986/87. Program zagrebške šole ustreza zahtevam teoretičnega in praktičnega znanja po našem opisu del in nalog dietetika. Zato priporočamo, da se kolegice, ki želijo čimprej dopolniti znanje s področja dietetike, vključijo v predlagani izobraževalni program.

Sekcija nutricionistov in dietetikov in
UKC, TOZD Bolniška prehrana in dietoterapija,
Ljubljana

XV. JUBILEJNO SPOMINSKO SREČANJE PROF. DR. JANEZA PLEČNIKA »SLOVENSKA MEDICINSKA BESEDA«

Inštitut za patologijo, Inštitut za anatomijo, Inštitut za histologijo in embriologijo in Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani prirejajo v dneh od 5. do 7. decembra 1984 v veliki predavalnici nove Medicinske fakultete v Ljubljani

XV. jubilejno spominsko srečanje prof. dr. Janeza Plečnika »Slovenska medicinska beseda«.

Častni odbor:

Franc Šetinc, predsednik Republiške konference SZDL
Matjaž Kmecl, predsednik Republiškega komiteja za kulturo
Borut Miklavčič, predsednik Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo
Tatjana Kosovel, predsednica Zdravstvene skupnosti SRS
Tina Tomlje, predsednica Skupščine mesta Ljubljane
Janez Milčinski, predsednik SAZU
Bogdan Breclj, predstojnik Inštituta za medicinske vede pri SAZU
Ivo Fabinc, rektor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani
Miloš Kobal, dekan Medicinske fakultete v Ljubljani
Nace Šumi, dekan Filozofske fakultete v Ljubljani
Stanka Krajnc-Simoneti, predsednica Slovenskega zdravniškega društva
Franc Šifkovič, predsednik poslovnega odbora UKC
Bogo Grafenauer, predsednik Slovenske matice
France Jakopin, upravnik Inštituta za slovenski jezik ZRC SAZU
Franjo Smerdu

Organizacijski odbor:

Anton Dolenc, predsednik, Andrej Mašera, tajnik, Janez Batis, podpredsednik, Stane Suhadolnik, podpredsednik

Redakcijski odbor.

Rudi Pavlin, glavni urednik, Peter Weiss, odgovorni urednik, Primož Dolenc, tehnični urednik, Anton Dolenc, član, Stane Suhadolnik, član

Člani:

Velimir Gjurin, Janko Kersnik, Drago Mušič, Radivoj Ozvald, Anton Širca, Drago Vončina

I. UVODNA BESEDA (A. Dolenc, S. Suhadolnik)

II. ZGODOVINA MEDICINSKE TERMINOLOGIJE NA SLOVENSKEM

Jezik starih slovenskih ljudskih medicinskih zapisov (M. Dolenc, F. Novak)
Stari medicinski zapisi na Slovenskem Štajerskem (E. Pertl)
Makovic in njegova slovenska medicina publicistika (P. Borisov)
Slovensko besedilo G. A. Scopolija (D. Mušič)
Bleiweiss in njegov prispevek k slovenskemu strokovnemu izrazju (J. Jurca)
Pregled slovenske literature otroškega zdravstva do leta 1941 (L. Pintar)

Zgodovina medicinske besede na Slovenskem in razvoj njene terminologije do II. svetovne vojne (D. Mušič, S. Banič)

Anatomsko izrazje v porodništvu; Valentin Vodnik (M. Pirnat)

Defranceschijeva sodnozdravniška mnenja (D. Mušič)

Medicinske publikacije pri Slovenski matici s posebnim pogledom na medicinsko terminologijo (F. Smerdu)

100 let slovenske psihiatrije in njeno besedje (L. Milčinski, S. Horvat)

Razvoj slovenske sodnomedicinske terminologije (J. Milčinski)

Ustanovitelji Slovenske MF in pomen za oblikovanje slovenske medicinske besede

Plečnikov prispevek slovenskemu anatomskemu izrazju (A. Širca)

Dr. Lojz Kraigher in njegov pomen v slovenski medicinski terminologiji (A. Dolenc)

Sodnomedicinska terminologija v obdukcijskih zapiskih Lunder-Adamič (A. Dolenc)

Prizadevanja SZD za slovensko medicinsko besedo pred I. svetovno vojno (F. Smerdu)

Razvoj slovenske medicinske terminologije po II. svetovni vojni

Medikohistorični paberki v Ljubljanskem zvonu 1880–1941 (D. Švajger, A. Dolenc)

III. SODOBNO STANJE SLOVENSKE MEDICINSKE TERMINOLOGIJE

Stanje in vprašanja sodobne medicinske terminologije (B. Vargazon, J. Šircelj)

Slovenska klinična medicinska beseda (S. Mahkota, M. Zorc)

Kirurška terminologija na Slovenskem (D. Soban, I. Kalinšek)

Slovensko anatomsko izrazje (J. Müller, A. Širca)

O neustreznosti imen za nekatere možganske živce (L. Rigler)

Dermatovenerološka strokovna beseda (E. Pertl)

Katedra za dermatovenerologijo in slovenska strokovna beseda (J. Fettich, J. Betteto)

Terminologija v ginekologiji in porodništvu (S. Rainer)

Mesto in pomen slovenske strokovne besede v otorinolaringologiji (V. Kambič, D. Grom)

Slovenska pediatrična terminologija (I. Jakša, L. Pintar, M. Štrukelj)

Slovenska izvedenska beseda (M. Kocijančič, A. Košir)

Terminologija v delih J. Milčinskega – sodnomedicinsko izvedenstvo (D. Vončina, Z. Leder)

Franco Hribar in njegov uvod v splošno morfološko patologijo (A. Dolenc)

Medicinska terminologija s področja prve pomoči (I. Kalinšek, D. Soban)

Medicinska terminologija in učni programi MF (M. Likar)

Terminološka polemika Hribar-Černič (A. Dolenc, V. Gjurin)

Terminologija infektivnih bolezni (R. Žargi, A. Radšel)

Terminologija v mikrobiologiji (S. Banič, M. Likar)

Zdravnik splošne medicine in medicinska beseda (P. Kornhauser)

IV. MEJNA PODROČJA MEDICINSKE TERMINOLOGIJE

Zgodovina veterinarske terminologije (J. Batis)

Razlike med humano in veterinarsko anatomsko nomenklaturu (L. Rigler)

Farmacija in medicinsko izrazje (A. Krbavčič, N. Physicos)

Težave pri prevajanju dela Ericha Fromma (M. Kordaš)

Biologija in medicinsko izrazje (N. Pipan, H. Pehani)

Kemija in biomedicinsko izrazje (T. Hudnik-Plevnik)

V. MEDICINSKI SLOVARJI

Medicinski slovarji in slovarniki (J. Šircelj, B. Vargazon)

Černič in slovenska medicinska terminologija (V. Gjurin)

Razmišljanje ob pripravi druge izdaje Černičevega zdravstvenega besednjaka (J. Držečnik, E. Pertl, F. Smerdu)

Košir in slovenska medicinska terminologija (R. Ozvald)

Medicinski terminološki slovar R. del Cott (M. Likar)

Slovar slovenskega knjižnega jezika in medicinsko besedje (I. Černelič)

Poskusni snopič medicinske terminologije (A. Dolenc, S. Suhadolnik)

Novi medicinski terminološki slovar (M. Kališnik)

Novi veterinarski terminološki slovar (J. Batis, C. Tavzes)

Novi veterinarski anatomski slovar (L. Rigler)

VI. POSEBNI VIDIKI MEDICINSKE TERMINOLOGIJE

Zdravstveni vestnik in slovenska medicinska beseda (A. Dolenc)

Medicinski razgledi in slovenska medicinska beseda (P. Weiss, M. Voljč)

Besedarske zadeve (D. Soban)

Zdravstveni obzornik in slovenska medicinska beseda (J. Strajnar, L. Bokal)

Liječniški vijesnik in prispevki naših zdravnikov do 1929 (P. Borisov)

Slovenska medicinska beseda v reviji Priroda, človek in zdravje (D. Repovš, I. Bonač)

Poljudna slovenska strokovna beseda v javnih občilih (J. Zalokar)

Slovenska medicinska beseda v medicinski informatiki (Š. Adamič, E. Klemenčič)

RK in slovenska poljudna medicinska beseda (M. Žnidaršič, I. Bonač)

O pravilnem naglaševanju latinskih in iz grščine latiniziranih medicinskih izrazov (S. Banič)

Latinsko slovenske besedne dvojice v zdravstvenem izrazju (J. Toporišič)

Nečistoče v slovenskem medicinskem jeziku (R. Pavlin)

Vprašanje skladnje medicinskih znanstvenih in drugih besedil (B. Pogorelec)

Vprašanje medicinske terminologije v drugih slovanskih jezikih (F. Jakopin)

K vprašanju angleških izrazov v medicini in njihovem slovenjenju (S. Klinar, M. Ahlin)

Medicinski žargon in slovenski jezik (V. Gjurin)

Slovenska medicinska beseda v prevodih (A. Dekleva)

Besednotvornoskladenjska tipologija medicinskega izrazja (A. Vidovič-Muha)

Sodelovanje slovenskih jezikoslovcev pri oblikovanju slovenske medicinske terminologije med obema vojnoma (S. Suhadolnik)

Pomoč računalnika pri raziskavah slovenskih medicinskih besedil (J. Dimec, Š. Adamič)

Neppravšnja raba medicinskih terminov in nepravilno prevajanje tujih strokovnih izrazov (F. Smerdu)

Ob zaključku memoriala, v petek, dne 7. 12. 1984 ob 19. uri bo tradicionalni svečani zdravniški koncert, ki ga organizira glasbena sekcija KUD UKC in MF Dr. Lojz Kraigher.

Vabimo k živemu in tvornemu sodelovanju vse zainteresirane. Zavedamo se odgovornosti za nadaljnji razvoj slovenske medicinske misli in besede in verjetno bo preteklo več let, preden bomo slovenski zdravstveni delavci združeno s slavisti in strokovnjaki naravoslovnih ved ponovno priredili podobno srečanje.

Organizacijski odbor (Zdrav. vestn. 1984; 52: 333-334)

NIKOLI NI PREPOZNO, DA ČLOVEK POSTANE PAMETEN IN MODER, SEVEDA PA JE TEŽE, ČE SPOZNANJE PRIDE POZNO.

Kant

osebne vesti

V SPOMIN DRAGICI VREČIČ-HERMANOVI

Zahrbtna bolezen je v petdesetem letu prekinila nit življenja naši kolegici in prijateljici, medicinski sestri Lini – Dragici.

Rodila se je 2. 7. 1933 kot osmi otrok kmečkim staršem v Zenkovcih pri Murski Soboti. Že pri treh mesecih starosti je ostala brez očeta, pri devetih letih pa tudi brez matere. S pomočjo sorodnikov si je utirala nadaljnjo življenjsko pot, ki ni bila vedno lahka. Že šestnajstletna se je zaposlila kot telefonistka v Lendavi. Željna znanja si je našla pot v šolo za otroške sestre v Ljubljani, kjer je s svojo skromnostjo in dobrim značajem pridobila veliko prijateljic. Po končani šoli se je za krajši čas zaposlila v Mariboru. Od tam je odšla leta 1952 v Koper, kjer je skupaj z drugimi pionirji pod vodstvom prim. dr. Šalamuna uspešno utirala pot otroškemu zdravstvu. Najprej je delala ob bolniških posteljah malih bolnikov, kasneje so ji zaupali vodenje mlečne kuhinje. Tu ni bila le vestna in zanesljiva delavka, temveč se je izkazala kot dobra vzgojiteljica mlajšim medicinskim sestram in mnogim materam, kar je bilo takrat glede na visoko umrljivost dojenčkov še posebej potrebno. Vedno se je zavzemala za napredek in se ob delu dodatno izobraževala. Zaradi zrahljanega zdravja so ji leta 1968 omogočili premestitev v pisarno naše bolnišnice na delovno mesto jedilničarke in po potrebi dietičarke do leta 1982, ko delovnim nalogam ni bila več kos.

Rada je svetovala in pomagala, kadarkoli in kjerkoli je bilo to potrebno. Vdana je bila v svojo usodo, le redko je potožila. Zadnja skrb ji je bila, kako bo z možem, ko je ne bo. Po šestih letih bolezni, ki jo je vdano in tiho prenašala vse do zadnjega dne, ji je 22. maja letos v Kliničnem centru v Ljubljani prenehalo biti srce. Zapustila nas je šesta po vrsti z otroškega oddelka. Vsi, ki smo jo poznali, jo pogrešamo. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Sošolke in prijatelji (Koper)

UMRLA JE DARINKA ČEPLAK

Pred novim letom je bila še vsa čila in zdrava na svojem delovnem mestu. Skupaj z nami se je veselila prihajajočega leta 1984. Žal kruta bolezen ne izbira. Tudi današnja sodobna medicina ni bila kos njeni bolezni.

Medicinska sestra Darinka Čeplak je začela z delom v zdravstveni službi v Žireh v tistih, sedaj že malo pozabljenih 50. letih, ko so bili zdravstveni delavci na terenu še zelo redki. Tedaj je bila prva šolana medicinska sestra v tem kraju. Skupaj z dr. Bernikom sta pričela orati ledino v zdravstvu kraja in širše okolice. Delovni pogoji so bili slabi, oprema ambulant skromna, organizacija zdravstvenega varstva pa šele v nastajanju. Vse to je takrat zahtevalo od zdravstvenega delavca veliko predanosti, volje in samoodpovedovanja.

Darinka je bila človek s temi kvaliteta, saj drugače ne bi na tem mestu vztrajala polnih 30 let. Veliko ur, tudi izven delovnega časa je žrtvovala za pomoč bolnikom. Ob vsakem vremenu in času je bila na terenu. Zmeraj vestna, natančna in dosledna je bila v veliko pomoč zdravniku. Vseskozi tudi družbenopolitično aktivna, voljena v razne samoupravne organe zdravstvenega doma je vse naloge vedno opravljala z resnostjo in odgovornostjo.

Vsi sodelavci smo skupaj z njenimi najbližjimi spremljali njeno bolezen in upali; upali, da bo njena zares trdna narava premagala kruto bolezen. Še posebej njene sodelavke – medicinske sestre so ji ob napredujoči bolezni bile stalno v pomoč.

Kljub vsemu je prišlo slovo. V sredo, 18. aprila 1984 smo se poslovili od nje na žirovskem pokopališču. Velika množica ljudi se je z bolečino v srcu nemo zahvaljevala.

Draga Darinka! Za vse smo ti hvaležni – tvoji sodelavci, hvaležni pa so tudi bolniki, ki si jim s svojo prizadevnostjo pomagala ali jim bila v oporo. Ostala boš v naših srcih kot neizbrisen vzor človeka – skratka kot sestra Darinka.

Škofja Loka, 28. maja 1984

Sodelavci

GABRIJELI ŠTIBELJ V SPOMIN

Čeprav je bila medicinska sestra babica Gabrijela Štibelj že nekaj časa upokojena, se je prezgodaj končalo njeno življenje, ki ga je živela skromno in delovno.

Rojena je bila 24. marca 1918 v Veštru pri Škofji Loki. Osnovno šolo je končala v Škofji Loki, kasneje pa še gimnazijo – oboje z odličnim uspehom. Po končanem šolanju se je najprej zaposlila v trgovini, vendar pri tem delu ni našla osebnega zadovoljstva. Leta 1945 se je vpisala v babiško šolo v Ljubljani in jo končala z odličnim uspehom.

Po končani babiški šoli se je zaposlila na Ginekološki kliniki v Ljubljani in ostala tam vse do upokojitve. Nekaj časa je delala na bolnišničnih oddelkih, kasneje pa je bila vodja medicinskih sester babic v porodni sobi. Bila je stroga, dosledna in natančna. Prav gotovo se je spominjajo številne mame, ki jim je babica Gabrijela Štibelj pomagala pri rojevanju, jih spodbujala in poučevala ter nesebično skrbelo zanje. Poleg naporenega dela v porodni sobi je delala tudi v Slovenskem babiškem društvu. Dolgo časa je opravljala tudi tajniška dela in ob tem spremljala in reševala številne strokovne in druge probleme, ki jih je obravnavalo babiško društvo. Posebno pozornost je namenjala starejšim – upokojenim babicam. V enem izmed zapisnikov iz leta 1955 lahko najdemo tudi njeno priporočilo, »da naj se aktivne babice v svojem okolju zanimajo tudi za starejše kolegice in jim po svojih močeh pomagajo, kajti zavedati se moramo, da se leta vsem nabirajo«.

Njeno življenjsko vodilo je bilo – biti vzorna babica. In temu je res namenila vse.

Po upokojitvi je še vedno rada prihajala na strokovne seminarje Sekcije medicinskih sester babic pri Zvezi društev medicinskih sester Slovenije. Za dejavnost sekcije in za delo medicinskih sester babic se je zanimala celo zadnje mesece življenja, ko je bila zelo hudo bolna.

Naši kolegici, medicinski sestri batici Gabrijeli, smo hvaležni za vse, kar nas je naučila, pa tudi za njen zgled čutečega, nenaveličanega in poštenega odnosa do varovancev in sodelavcev.

Vsi, ki smo jo poznali, z njo sodelovali pri opravljanju pomembnih nalog na kliniki in v babiškem društvu oziroma sekciji ter jo obiskovali v času njene bolezni, se je bomo spominjali kot skromne, dobre in iskrene sodelavke in prijateljice.

Julka Kuzma

JULKA KUZMA: »VČASIH JE BILO TEŽKO IN VELIKO DELA, PA TUDI VELIKO OSEBNEGA VESELJA...«

Medicinske sestre babice Julke Kuzma najbrž ni treba posebej predstavljati, saj jo poznamo iz »njene« materinske šole na ljubljanski univerzitetni ginekološki kliniki, po njeni bogati društveni in družbeni dejavnosti pa tudi kot dolgoletno predsednico Slovenskega babiškega društva in Sekcije medicinskih sester babic pri Zvezi društev medicinskih sester Slovenije, kot prizadevno članico uredniškega odbora Zdravstvenega obzornika in Društva medicinskih sester Ljubljana, in ne nazadnje kot skromnega, iskrenega in dobrega človeka, ki vzbuja neomajno zaupanje in spoštovanje. Junija letos je sklenila svoje dolgoletno delo na kliniki in ga skupaj z drugimi nalogami prepustila mlajšim kolegicam. Vse to pa je, lahko rečemo, le naključje »merjenega« časa, kajti še vedno ima veliko delovne vneme, načrtov in moči.

Življenjska pot jo je iz prekmurske vasice Gančani vodila v Ljubljano, kjer je leta 1952 »kot pomožna moč v kuhinji« začela delati na ginekološki kliniki. Ob delu je končala večerno gimnazijo, leta 1959 pa dveletno babiško šolo. Od leta 1960 do 1968 je delala v porodni sobi, vmes pa je leta 1964 – babiška šola je medtem postala štiriletna – uspešno končala še dveletno šolanje.

Za psihoprofilaktično pripravo nosečnic na porod, ki je po letu 1968 dobila ime materinska šola, se je zanimala že v času dela v porodni sobi ter hodila na predavanja prim. dr. Lee Ozimič-Trampuž in kolegice Angelce Drenik-Šilc. Kasneje je morala kolegici v materinski šoli večkrat pomagati, po njeni upokojitvi pa je od leta 1968 dalje sama prevzela delo v omenjeni šoli.

Težko bi prešteli vse nosečnice in njihove može, ki so pri njej obiskovali materinsko šolo, v kateri jih je naučila dihalnih, sprostitvenih in telovadnih vaj, zdravstvene nege in prehrane dojenčka, skratka vsega, kar je potrebno vedeti o nosečnosti, porodu in poporo-

V sodobno porodništvo prav gotovo sodi tudi priprava nosečnic na porod. Na ginekološki kliniki v Ljubljani poteka taka priprava že od leta 1955 naprej. Prvotno se je imenovala psihoprofilaktična priprava na porod. Sprva je bila le teoretična razlaga o porodu in pripravi nanj. Priprava oziroma tečaj je obsegal le šest sestankov. Potreba pa je pokazala, da smo morali krog predavanj razširiti, ker je zanimanje nosečnic bilo vedno večje in zahtevnejše. Tako smo leta 1968 dodali še nego dojenčka, prehrano dojenčka, kontracepcijo, socialno zaščito, telovadbo, tečaj za bodoče očete in v zadnjem času še psihologijo otroka. To dejavnost imenujemo materinska šola.

S pripravo na porod se je na Ginekološki kliniki v Ljubljani začela ukvarjati prim. dr. Lea Ozimič-Trampuž, ki je tudi sama vodila tečaje. Ko pa je imela že dovolj izkušenj, je to dejavnost prepustila medicinskim sestram, vodja materinske šole pa je ostala vse do upokojitve leta 1977. Za njo pa je vodstvo prevzela dr. Grozdana Berginc-Šormaz.

Sedaj sva v materinski šoli dve stalno zaposleni medicinski sestri, sodelujejo pa še: zdravnik porodničar, anesteziolog, neonatolog, psiholog in medicinska sestra iz mlečne kuhinje. Dvakrat letno pa sodelujejo na tečaju študentke oddelka za medicinske sestre Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani. Slušateljice prevzamejo eno skupino in v celoti izvedejo tečaj same, in sicer kot nastop oziroma izpit iz zdravstvene vzgoje.

Naši tečaji potekajo skozi vse leto tudi v času dopustov. Povprečno pride na tečaj 110 do 120 nosečnic, ki jih povabimo z dopisnico, nekatere pa prihajajo same. Na tečaj vabimo v predzadnjem mesecu nosečnosti, če pa katera želi, lahko hodi že prej. Vendar tiste, ki obiskujejo tečaj na začetku nosečnosti izjavljajo, da se marsikaj pozabi. V naših tečajih nimamo nikoli omejitev; vedno sprejmemo vse nosečnice. Če je potrebno, jih razvrstimo v več skupin. Nosečnice, ki prihajajo na naše tečaje, so večinoma Ljubljančanke ali iz bližnje okolice.

*

Poudariti želim, da je zdravstvena vzgoja nosečnic potrebna, zato bi jo morali izvajati vsi zdravstveni domovi in porodnišnice.

Priprava na porod v nobenem primeru ne more škodovati nosečnici, lahko pa ji pomaga, če je pravilno izvajana in če upošteva nasvete, ki jih dobi na tečaju. Priprava sama po sebi ne bo koristila, če se nosečnica sama ne bo trudila. Žena si mora prizadevati sodelovati, ker brez tega ne gre pri porodu, čeprav imamo danes marsikaj na razpolago za lajšanje bolečin. Da bo tečaj uspešen, je potrebno ženam prisluhiti ter imeti zanje vedno dovolj časa in znanja.

Kuzma J. Materinska šola na Univerzitetni ginekološki kliniki. Zdrav. obzornik 1984; 18: 60–65.

dnem obdobju, jih poučevala o kontracepciji in o zdravstveno-socialnih pravicah ter jim odgovarjala na njihova številna vprašanja. Še težje bi opredelili število dijakinj in študentk zdravstvenih šol ter kolegic iz drugih zdravstvenih organizacij, ki so jo obiskovale, da bi se seznanile z dejavnostjo in organiziranostjo materinske šole, da bi jim pomagala pripraviti predavanje ali svetovala pri ustanavljanju podobnih šol.

Svojo metodo poučevanja je večkrat preizkušala z različnimi anketami in ugotovila, da so bodoče mame in očete »kar zadovoljni s tistim, kar so slišali in videli«. Med njimi je bilo največ izobraženih, ki so se s pomočjo raznih revij in zdravstvenih priročnikov precej že sami poučili. Zato si je kljub prostorski stiski v kleti Leonišča vedno želela in prizadevala, da bi se tečaja – materinske šole udeležile zlasti tiste nosečnice, ki so imele za to manj priložnosti. Za vse skupaj pa je bila prav gotovo najbolj zanimiva njena nešteto krat preizkušena metoda dela z bodočimi mamami v porodni sobi. Razkrivala jo je na vseh

srečanjih z njimi, še posebej pa v odgovorih na njihova vprašanja, ali takrat, ko so jo »ujeli na samem« in ji zaupali svoje težave in želje. Njej to ni bilo težko, kajti vsak dan je morala malo v »tisto rdečo hišo«, tako je pogosto sama rekla, da je bila »na tekočem«.

Julka Kuzma je pomembno prispevala tudi k društveni dejavnosti medicinskih sester batic. Zelo aktivna je bila že v Slovenskem babiškem društvu, v katerem je bila od leta 1964 dalje tudi predsednica. Leta 1976 se je društvo vključilo v Zvezo društev medicinskih sester Slovenije kot samostojna Sekcija medicinskih sester batic. Tudi njo je vodila vse do junija 1984. Sekcija se je v tem obdobju strokovno in organizacijsko razvijala, postopno povečevala število svojih članic, skrbela za njihovo stalno strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje ter obravnavala aktualne probleme z njihovega delovnega področja.

Aktivno je sodelovala tudi v Društvu medicinskih sester Ljubljana in bila v obdobju 1976–1982 članica njegovega ožjega odbora.

Organizacija in kakovost te vrste zdravstvene vzgoje v materinski šoli je v danih možnostih izredna. V prednjem prostoru je na steni mesečni urnik tečajev, napisan »na roko« s pisavo, na katero smo že pozabili. V tesni, z ljubeznijo olepšani garderobi se preobujejo tečajnice v copate. V materinski šoli so podane vse potrebne informacije za pripravo na porod in materinstvo ne le z živo besedo, ampak tudi z dodatnimi zdravstvenovzgojnimi sredstvi, kot so diapozitivi, slike, tabele, risbe na tabli, magnetofon in lutke z vso opremo za dojenčke. Medicinski sestre Bernarda Oberstar in Julka Kuzma, ki ta čas vodita materinsko šolo, sta vse te stvari pripravili z veliko iznajdljivostjo in ljubeznijo.

Kot pediatra me je posebno zanimala nega dojenčka. Vse, prav vse je bilo povedano: o plenicah (izbira, kakovost, velikost, potrebno število, morebitna občutljivost na material), o pleničnih podlogah, o povijalnih hlačkah (pet različnih vrst izbire, velikost, število potrebnih kosov), o nepremočljivih hlačkah, o srajčkah in majicah (izbira materiala, krojev – oblačne čez glavo, na zavezovanje, na zapenjanje, opozorilo na trde robove, potrebno število kosov).

Kalan M. Materinska šola z vidika tečajnice. Zdrav. obzornik 1979; 13: 224–226.

Obsežna strokovna in društvena dejavnost Julke Kuzma pa je povezana tudi z Zdravstvenim obzornikom, strokovnim glasilom medicinskih sester Slovenije, saj je kot članica uredniškega odbora in uredniškega sveta Zdravstvenega obzornika v dveh mandatnih obdobjih (1976–1979 in 1980–1983) dejavno sodelovala pri obravnavi vseh pomembnejših vprašanj v zvezi s temeljno vsebinsko zasnovno, urejanjem in izdajanjem strokovnega glasila ter uresničevanjem celotne založniške dejavnosti Zveze društev medicinskih sester Slovenije.

V Zdravstvenem obzorniku je objavila dva primarna članka, ki kronološko dokumentirata dejavnost in razvoj materinske šole na ljubljanski ginekološki kliniki, štiri nekrologe v rubriki Osebne vesti ter več poročil o delovnem programu in delu Sekcije medicinskih sester batic, ki so največkrat zajeta v skupna letna poročila Zveze društev medicinskih sester Slovenije.

Za dolgoletno uspešno, požrtvovalno in vzorno strokovno delo je leta 1976 dobila državno odlikovanje – Red dela s srebrnim vencem, za uspešno razvijanje materinske šole in društvene dejavnosti medicinskih sester batic pa ji je Zveza društev medicinskih sester Slovenije leta 1981 podelila svoje najvišje priznanje – Zlati znak priznanja.

-
- Kuzma J. *Medicinski sestri Urški Hočevar v slovo*. Zdrav. obzornik 1976; 10: 60.
 - Kuzma J. *V slovo medicinski sestri babici Justini Luznar-Poljanšek*. Zdrav. obzornik 1978; 12: 321.
 - Kuzma J. *Materinska šola pri ginekološki kliniki v Ljubljani*. Zdrav. obzornik 1978; 12: 373–377.
 - Kuzma J. *Sekcija medicinskih sester babic je izpolnila delovni program za leto 1978*. Zdrav. obzornik 1979; 13: 191.
 - Kuzma J. *Sekcija medicinskih sester babic je tudi v letu 1979 izpolnila delovni program*. Zdrav. obzornik 1980; 14: 100–101.
 - Kuzma J. *Materinska šola na Univerzitetni ginekološki kliniki*. Zdrav. obzornik 1984; 18: 60–65.
 - Kuzma J. *Anici Paulus v spomin*. Zdrav. obzornik 1984; 18: 110–111.
 - Kuzma J. *Gabrijeli Štibelj v spomin*. Zdrav. obzornik 1984; 18: 310.
-

Z Julko Kuzmo smo se še pred poletnimi počitnicami srečali v uredništvu Zdravstvenega obzornika in se ji zahvalili za dobro opravljeno delo. Povedali smo ji tudi, da bi jo radi predstavili v septembrski številki Zdravstvenega obzornika, toda ne brez njene fotografije. Prinesla jo je – in na njej je res »najbolj ona«, Julka Kuzma, za svojo delovno mizo v materinski šoli. Skupaj smo preverili tudi nekatere letnice, ki so povezane z njeno dolgoletno strokovno in društveno dejavnostjo – in zdelo se nam je, da je v tem času opravljala le neko daljše delo, vendar ima še polno drugih nalog, tudi takšnih, ki so bile doslej nekoliko ob strani ali samo preložene: vrniti se večkrat v »njeno« odmaknjeno prekmursko vasico Gančani in ostati dalj časa med svojimi, opraviti že dolgo načrtovane obiske, izlete in potovanja, pomagati še v sekciji, spremljati novosti v ginekologiji in porodništvu, razvoj zdravstvene nege in dejavnost medicinskih sester ter izpolniti še druge osebne želje.

Prav ob teh nalogah pa ji še posebej – iskreno želimo veliko tihega veselja in osebne sreče.

Janez Strajnar

NI DOVOLJ ZNATI DELATI, TREBA JE TUDI DELATI. NI DOVOLJ DELATI, TREBA JE TUDI ZNATI DELATI.

Laub

beleške ob knjigah

Skupina avtorjev: SLADKORNA BOLEZEN – PRIROČNIK ZA BOLNIKE

Založba Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva (CZNG), Ljubljana 1984; 176 strani; cena: 590 din.

Priročnik za bolnike s sladkorno boleznijo je napisala skupina domačih avtorjev: dr. Srečko Košuta, dr. Miha Koselj, prof. dr. Ivo Raišp, doc. dr. Dražigost Pokorn, dr. Franc Mrevlje, Ljuba Tabernik, Anica Cotman, dr. Mihela Kržič, dr. Marko Medvešek, dr. Janez Burnik, dr. Irena Brovet-Zupančič, prof. dr. Jože Drinovec, dr. Stipe Čokolič, dr. Ljubica Brus, dr. Nuša Čede, dr. Vanda Kostevc-Zorko, dr. Božidar Božič, Darja Kržišnik in Franc Koželj.

Leta 1978 sta založba CZNG in Zveza društev diabetikov SR Slovenije izdali priročnik z naslovom SLADKORNA BOLEZEN IN DIETA ZA SLADKORNO BOLNE, ki sta ga napisala dr. Srečko Košuta in Jožica Pirc.

Decembra 1983 pa je pri založbi izšel priročnik skupine domačih strokovnjakov SLADKORNA BOLEZEN, ki sta ga pripravila Odbor za diabetes in Zveza društev diabetikov SR Slovenije. Knjižica je dobrodošla novost s področja zdravstvene vzgoje za bolnike, zato jo bodo z veseljem in zanimanjem brali in uporabljali bolniki s sladkorno boleznijo – v Sloveniji jih je okoli 60.000! – in zdravstveni delavci.

Priročnik na poljuden način odgovarja na vprašanja o vzrokih nastanka sladkorne bo-

lezni, njenih znakov, o njeni razširjenosti, o akutnih in kroničnih zapletih in o ustreznih ukrepih v zvezi z njimi. V posebnem poglavju so podrobno razčlenjena zdravila za sladkorno bolezen ter njihovi nezaželeni stranski učinki. Poglavje o dieti za sladkorno bolne vključuje poleg dietnega režima še tabelo za menjavo enakovrednih živil, jedilnike, vrste diet in praktične primere celodnevne hrane. Poudarjen je pomen telesne nege in aktivnosti za urejeno presnovo ter pomen samokontrole sladkorne bolezni. Priročnik vključuje tudi posebnosti sladkorne bolezni v otroški dobi in probleme v zvezi z nosečnostjo. Na koncu so nanizani nasveti o izbiri poklica, o vožnji z motornimi vozili ter nasveti za potovanje in preživljanje počitnic.

Knjižica bo prav gotovo prepričala bolnika s sladkorno boleznijo, da je narava njegove kronične presnovne motnje takšna, da je njegova nadaljnja usoda odvisna predvsem od njega samega in njegovih najbližjih, ki skrbijo zanj. S skrbno urejeno presnovo in ustreznim načinom življenja je bolezen mogoče obvladati in živeti z njo – ne sicer brez omejitev, vendar brez večjih telesnih in duševnih težav. Zato pa je potrebno, da bolnik svojo bolezen dobro pozna, ker le tako lahko uspešno sodeluje z zdravnikom in drugimi zdravstvenimi delavci ter upošteva vse potrebne napotke. Zdravstvena vzgoja je namreč poleg diete, zdravljenja in fizične aktivnosti eden glavnih sestavnih delov zdravljenja.

Irena Poljšak

iz Biomedicine slovenice

- **nega bolnika**
 - **nega na domu**
 - **medicinske sestre**
 - **bolnik, zdravnik – bolnik, odnosi**
 - **zdravstvena vzgoja**
 - **raziskave – teoretični modeli**
-

• Ovsenik N. **Psihodinamika odnosa između adolescentnog bolesnika i medicinske sestre.** 4. kongr. psihoterapevtov Jugosl., Bled 1983. Zbornik radova 1. L: 1983, STR: 253–256, S-T: O, R: 6; bolnišnice psihiatrične, sestra-bolnik, odnosi, adolescencija; strokovni članek;

• Jereb T. **Nega bolesnika sa prolongiranim orotrahealnom intubacijom.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. Zbornik sažetaka. L: 1983, STR: 137–137, S-T: O, R: O; respiracijska insuficijencija, intubacija intratrahealna, nega bolnika; izvleček s kongresa;

• Vuga S. **Zdravstvena nega kod kuće bolesnika sa Ca pulmonum.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. Zbornik sažetaka. L: 1983, STR: 112–113, S-T: O, R: O; pljučne novotvorbe, nega na domu, sestre medicinske; izvleček s kongresa;

• Brešar Z. **Intenzivna nega astmatičnog statusa.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. Zbornik sažetaka. L: 1983 STR: 141–141, S-T: O, R: O; astma, intenzivna nega, enote; izvleček s kongresa;

• Pocajt Z. **Zdravstvena nega bolesnika u domaćim uslovima kod hronične opstruktivne plućne bolesti (HOPB).** 2. kongr. pneu-

moftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. Zbornik sažetaka. L: 1983, STR: 97–98, S-T: O, R: O; pljučne bolesti obstruktivne, nega na domu, sestre medicinske; izvleček s kongresa;

• Peternelj A. **Nega bolesnika sa kiseonikom na domu.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. L: 1983, STR: 98–99, S-T: O, R: O; pljučne bolesti obstruktivne, nega na domu, kisik, inhalacijska terapija; izvleček s kongresa;

• Rihtarec M., Šebjanič R., Korošec M. **Uloga medicinske sestre pri provođenju intermitentne terapije u Pomurju.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. L: 1983, STR: 1983, STR: 49–49, S-T: O, R: O; tuberkuloza-terapija z zdravili, sestre medicinske, Murska Sobota; izvleček s kongresa;

• Merše P. **Liječenje alkoholičara – tuberkuloznih bolesnika u opštini Ljubljana-Šiška.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. Zbornik sažetaka. L: 1983, STR: 55–55, S-T: O, R: O; alkoholizem, tuberkuloza-terapija z zdravili, sestre medicinske, Ljubljana; izvleček s kongresa;

• Režonja I. **Zadaci medicinske sestre prilikom registracije bolesnika u dispanzerima za plućne bolesti.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. Zbornik sažetaka. L: 1983, STR: 79–79, S-T: O, R: O; plućne bolesti, dispanzerji, medicinska dokumentacija, sestre medicinske; izvleček s kongresa;

• Razinger V. **Rad medicinske sestre za medicinsko tehnička merenja u plućnom dispanzeru.** 2. kongr. pneumoftiziološke sekcije medicinskih sestara i medicinskih tehničara Jugosl., Portorož 1983. Zbornik sažetaka. L: 1983, STR: 89–89, S-T: O, R: O;

pljučne bolezni, dispanzerji, sestre medicinske; izvleček s kongresa;

- Čuk M. **Zdravstvena nega srčnega bolnika**. Zdrav. obzornik, L: 1983, VOL: 17, ZV: 3-4, STR: 147-152, S-T: O, R: 4; nega bolnika, sestre medicinske, srce, bolezni; strokovni članek;

- Černelč D. **Sodelovanje medicinske sestre pri stopenjski diagnostiki alergijskih bolezni**. Zdrav. obzornik, L: 1983, VOL: 17, ZV: 3-4, STR: 177-182, S-T: 1, R: O; alergija-diagnostika, stopenjska delitev dela, sestre medicinske, anamneza; strokovni članek;

- Šlajmer-Japelj M. **Vmesno poročilo o srednjeročni mednarodni študiji Proces zdravstvene nege pri Regionalnem uradu za Evropo Svetovne zdravstvene organizacije (SZO)**. Zdrav. obzornik, L: 1983, VOL: 17, ZV: 3-4, STR: 183-185, S-T: 1, R: O; nega bolnika, raziskava, Svetovna zdravstvena organizacija; strokovni članek;

- Gorše M. **Strokovno izpopolnjevanje višjih in srednjih zdravstvenih delavcev na področju medicine dela, prometa in športa**. Zdrav. obzornik, L: 1983, VOL: 17, ZV: 5, STR: 235-238, S-T: 1, R: 3; zdravstveni delavci, izobraževanje podiplomsko, medicina dela, Slovenija; strokovni članek;

- Zver G, Šimon I. **Zdravstvena nega bolnika s subarahnoidalno krvavitvijo**. Zdrav. obzornik, L: 1983, VOL: 17, ZV: 5, STR: 239-244, S-T: O, R: 3; subarahnoidalna krvavitev, cerebralna anevrizma - kirurgija, nega bolnika; strokovni članek;

- Škerbinek L. **Psihodinamika odnosa medicinska sestra - psihijatrijski bolesnik**. 4. kongr. psihoterapevtov Jugosl., Bled 1983. Zbornik radova 1. L: 1983, STR: 273-276, S-T: O, R: 4; psihiatrična nega, sestra-bolnik, odnosi, psihoterapija; strokovni članek;

- Petelin M. **Lečenje psihosomatskih bolesnika van psihiatrijskih ustanov**. 4. kongr. psihoterapevtov Jugosl., Bled 1983. Zbor-

nik radova 3. L: 1983, STR: 1281-1287, S-T: O, R: O; psihofiziološke motnje, psihoterapija skupinska, sestre medicinske, študenti medicine; strokovni članek;

- Gorišek M., Mikuš-Kos A., Makarovič M., Slodnjak V. **Možnosti za razvoj medicinsko psihološkega pristopa**. Posvetovanje psihologov Slovenije, Portorož 1981, Ljubljana 1982. L: 1982, STR: 241-241, S-T: O, R: O; intenzivna nega, enote (otrok), otrok, razvoj, hospitalizacija, psihologija klinična, zdravnik-bolnik, odnosi; izvleček s kongresa;

- Mikuš-Kos A., Gorišek M., Makarovič K., Knaflič L., Burnik Z., Kornhauser P., Derganc M. **Interakcije med zdravstvenimi delavci hospitaliziranimi otroki in njihovimi starši na enoti za intenzivno terapijo Pediatrčnega oddelka kirurških strok Kliničnega centra v Ljubljani**. Posvetovanje psihologov Slovenije, Portorož 1981, Ljubljana 1982. L: 1982, STR: 247-247, S-T: O, R: O; intenzivna nega, enote (otrok), hospitalizacija, zdravnik-bolnik, odnosi, starši, psihologija klinična; izvleček s kongresa;

- Dolenc A. **Študent in učitelj**. Medicinski razgledi, L: 1982, VOL: 22, ZV: 2, STR: 271-278, S-T: O, R: O; študenti medicine, fakulteta medicinska, poučevanje, etika medicinska, zdravnik-bolnik, odnosi; strokovni članek;

- Lovrič F. **Skupinska zdravstvena vzgoja bolnikov z bronhialno astmo**. Zdrav. obzornik, L: 1983, VOL: 17, ZV: 5, STR: 264-267, S-T: 1, R: 4; astma, zdravstvena vzgoja, ankete, dispanzerji; primarni članek;

- Schwargerl T (ed). **BOLEZNI MOŠKIH**. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1983; 277 strani, slov.; bolezen/moški; Višja šola za zdravstvene delavce - knjižnica - 616 - 055.1;

- Milčinski L (ed). **SAMOMOR IN SLOVENC**. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1983; 333 strani, slov.; samomor/Slovenija; Višja šola za

zdravstvene delavce – knjižnica – 616.89 – 008.441.44;

• Tucker SM (et al). **PATIENT CARE STANDARDS**. 2 nd ed. St. Louis (etc): Mosby, 1980; 575 strani, ilustr., angl.; nega bolnika, normativi in standardi; Centralna medicinska knjižnica – 34372;

• Schuster EA (ed), Conway-Rutkowski B (ed). **SYMPOSIUM ON SEXUALITY AND NURSING PRACTICE. PATIENT COMPLIANCE**. Philadelphia (etc): Saunders, 1982; 541 strani, angl.; The nursing clinics of Nort America, vol. 17, 3; spolno vedenje, nega bolnika, bolniki, sodelovanje; Centralna medicinska knjižnica – D 5 – II;

• Woods ME (ed), Kowalski JD (ed). **SYMPOSIUM ON ONCOLOGIC NURSING PRACTICE**. Philadelphia (etc): Saunders, 1982; 262 strani, angl.; The nursing clinics of North America, vol. 17, 4; novotvorbe, nega bolnika; Centralna medicinska knjižnica – D 5 – II;

• Anonim: **MEDICINSKA SESTRA I MENTALNA HIGIJENA**. Simpozij, Opatija 1982. Zbornik radova. Zagreb: Savez društava medicinskih sestara Jugoslavije, 1982; 187 strani, ilustr., srbohrvat.; duševno zdravje, terapevtska skupnost, sestre medicinske, kongres Opatija 1982; Višja šola za zdravstvene delavce – knjižnica – 613.86(08);

• Krajnc-Simoneti S (ed). **STROKOVNA NAVODILA O DELU DISPANZERJA ZA ŽENSKE**. Ljubljana: Zavod SR Slovenije za zdravstveno varstvo, 1983; 118 strani, slov., ilustr.; Posebna publikacija

5/1983; dispanzerji (organizacija in administracija), zdravstveno varstvo, ženske; Višja šola za zdravstvene delavce – knjižnica – 614.2 – 055.2;

• Šustić NI, Šustić V. **TEHNIKA INSTRUMENTIRANJA. PRIRUČNIK ZA SLUŠATELJE MEDICINSKIH ŠKOLA I STUDENTE MEDICINE, DIO 1**. Rijeka: Otokar Keršovani, 1981; 118 strani, ilustr., srbohrvat.; kirurgija operativna, kirurška rana, kirurški material, sestre medicinske; Višja šola za zdravstvene delavce – knjižnica – 616 – 089;

• Opačić S. **OSNOVE HIGIENE. PRIROČNIK ZA DELO OB NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH TER V VOJNI**. Ljubljana: Rdeči križ Slovenije 1982; 192 strani, ilustr., slov.; higiena, naravne katastrofe, vojana; Višja šola za zdravstvene delavce – knjižnica – 613;

• Rugelj J. **USPEŠNA POT. PARTNERSKO ZDRAVLJENJE ALKOHOLIZMA IN BOLNIH ODNOSOV V DRUŽINI**. Ljubljana: Rdeči križ Slovenije, 1983; 715 strani, slov.; alkoholizem, zakonska zveza, zdravljenje; Višja šola za zdravstvene delavce – knjižnica – 613.81;

• Klaus MH, Fanaroff AA. **CARE OF THE HIGH-RISK NEONATE**. 2nd ed. Philadelphia (etc): Saunders, 1979; 458 strani, ilustr., angl.; dojenček, nega, novorojenček, boleznit-terapija, intenzivna nega, enote; Centralna medicinska knjižnica – II 14061;

[Biomedicina slovenica, leto 1983, vol 7, št. 5–6]

MED VSEMI DUŠEVNIMI RAZSIPNOSTMI JE NAJBOLJ NEKORISTNA PRAVIČNOST. KAR RAZDAJAMO LJUBEZNI, JO VENDARLE VČASIH, ČEPRAV V SKROMNI MERI, DOBIMO POVRNjeno. ZA IZKAZANO PRAVIČNOST PA DOBIVAMO LE NERAZUMEVANJE, NEHVALEŽNOST IN NA KONCU ŠE POROG.

Schnitzler